

Allmän studieplan för forskarutbildning i Handikappvetenskap inom forskarskolan Hälsa och välfärd, HälsöHögskolan respektive forskarskolan Lärande och kommunikation inom Högskolan för Lärande och Kommunikation.

Examensbenämningar: Filosofie licentiat (PhL)/Filosofie doktor (PhD) i Handikappvetenskap

Fastställt: 2007-03-28 av Fakultetsnämnden, Högskolan i Jönköping

Reviderad: 2010-04-28

Utbildningsnivå: Forskarutbildningsnivå

Examensbestämmelser

Till grund för forskarutbildning vid Högskolan i Jönköping ligger regleringen i högskolelagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. De krav, som ställs på doktorsexamen, återfinns i Högskoleförordningen (1993:100) Bilaga 2 Examensordning. Därutöver gäller de preciserade mål och examensfordringar som fastställs i den allmänna studieplanen för utbildningen på forskarnivå inom ämnet och de lokala föreskrifter för forskarutbildning som Nämnden för utbildning och forskarutbildning (NUF) vid Högskolan i Jönköping har fastställt.

Beskrivning av forskarutbildningsämnet

Handikappvetenskap är ett tvärvetenskapligt ämne som omfattar såväl beteendevetenskaplig, samhällsvetenskaplig, kulturvetenskaplig som medicinsk och teknisk kunskap. Forskningen fokuserar på att studera relationerna mellan individens förutsättningar (speciellt då funktionsnedsättningen), den nära omgivningens möjligheter samt begränsningar för att leva ett aktivt liv och de samhälleliga villkor personer med funktionshinder lever under. Detta relateras till individens delaktighet i sin livssituation i livets olika skeenden.

Programbeskrivning

Forskarutbildningen i Handikappvetenskap inom forskarskolan Hälsa och välfärd vid HälsöHögskolan samt forskarskolan i Lärande och kommunikation vid Högskolan för lärande och kommunikation syftar till att utveckla teoretiska och metodologiska kunskaper samt förmåga till självständigt och kritiskt forskningsarbete inom området. Avhandlingsarbetet skall vara ett självständigt vetenskapligt arbete, som tillför nya kunskaper inom området. Utbildningen skall ha ett internationellt inslag och utveckla doktorandernas förmåga till informationsutbyte på vetenskaplig nivå.

Huvudansvaret för forskarutbildningen i Handikappvetenskap inom forskarskolan Hälsa och välfärd ligger på HälsöHögskolan och huvudansvaret för forskarutbildningen i Handikappvetenskap inom forskarskolan Lärande och kommunikation ligger på Högskolan för Lärande och kommunikation. Utbildningen sker i samverkan med samtliga avdelningar vid HälsöHögskolan respektive Högskolan för Lärande och Kommunikation och andra fackhögskolor vid Högskolan i Jönköping. Undervisningen sker huvudsakligen genom handledning, kurser och vetenskapliga seminarier. Undervisningen sker på engelska när detta krävs för alla doktoranders medverkan.

Licentiatexamen

Mål

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom Handikappvetenskap, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av Handikappvetenskap samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och Handikappvetenskapens metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling

Doktorsexamen

Mål

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av Handikappvetenskap samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av Handikappvetenskap
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med Handikappvetenskapens metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer

- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska samt att värdera sådant arbete
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap
- visa förutsättningar för att, såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang, bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande

Värderingsförmåga och förhållningsätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningen för doktorsexamen kräver normalt 4 års heltidsstudier och omfattar 240 högskolepoäng (hp) fördelade på en kursdel som omfattar 90 hp och en avhandlingsdel som omfattar 150 hp. Licentiatexamen kan utgöra etappmål eller avslutning av forskarutbildningen. Utbildningen för licentiatexamen förutsätter motsvarande två års heltidsstudier och omfattar 120 hp fördelade på en kursdel à 45 hp och en avhandlingsdel à 75 hp. Tyngdpunkten i utbildningen av doktorander ligger på avhandlingsarbetet. För varje doktorand utses en huvudhandledare och det antal bihandledare som är nödvändigt för avhandlingsarbetet. Huvudhandledare ska vara docent/professor vid Hälsö högskolan respektive Högskolan för Lärande och kommunikation eller vid annan högskola enligt särskilt avtal.

Kurser

Kursdel och avhandlingsarbete bör genomföras parallellt. För doktorsexamen utgörs 30 hp av kursdelen av obligatoriska kurser som innefattar en kurs om multidisciplinärhet och tvärvetenskap (7.5 hp), en kurs om vetenskapsfilosofi och vetenskapsteori (7.5 hp), en om design av vetenskapliga studier (7.5 hp), och en kurs om forskningsetik (7.5 hp). Kurser om 30 hp inom ämnet ingår och dessa väljer doktoranden tillsammans med handledare. Övriga poäng utgörs av kurser och litteraturstudier av betydelse för forskningsområdet, deltagande i seminarieverksamhet och vetenskapliga konferenser. För licentiatexamen omfattar kursdelen 45 hp av relevans för avhandlingsarbetet.

Kursplaner för forskarutbildningen i Handikappvetenskap inom Forskarskolan Hälsa och välfärd fastställs av Utbildningsrådet vid HälsöHögskolan respektive forskningsnämnden vid Högskolan för Lärande och kommunikation. Forskarstuderande rekommenderas att även läsa kurser vid andra internationella och/eller nationella lärosäten.

Vetenskapliga seminarier

Inom ramen för forskarutbildningen anordnas en poänggrundande seminariereserie. Syftet med dessa vetenskapliga seminarier är att bereda de studerande möjlighet att träna sitt kritiskt kreativa tänkande och att delta i en vetenskaplig debatt runt sitt eget och andras arbete. Doktorander som deltar i forskningsseminarier anordnade av forskarskolan Hälsa och Välfärd respektive forskarskolan Lärande och Kommunikation, forskarmiljö/-program eller partneruniversitet, en gång per månad d.v.s. 10 tillfällen per läsår under sin forskarutbildning, kan tillgodoräkna sig 15 hp för doktors- respektive 7.5 hp för licentiatexamen. I detta ingår att delta aktivt och vara diskutand vid minst två seminarier.

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 150 hp godkänd.

Vetenskaplig uppsats

För licentiatexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 75 hp godkänd.

Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

Grundläggande behörighet

För att bli antagen till forskarutbildning i Handikappvetenskap inom forskarskolan Hälsa och välfärd eller inom forskarskolan Lärande och kommunikation krävs det att den sökande har grundläggande behörighet för forskarutbildning enligt Bestämmelser och riktlinjer för utbildning vid Högskolan i Jönköping (<http://www.hj.se/doc/8372>) och bedöms inneha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen. Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

- avlagt en examen på avancerad nivå
- fullgjort kursfordringar om minst 240 hp, varav minst 60 hp på avancerad nivå i ett för Handikappvetenskap relevant ämne eller
- på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildning i Handikappvetenskap har den som har läst minst 90 hp i ett för Handikappvetenskap relevant ämne och har genomfört ett självständigt forskningsarbete om minst 15 hp inom ämnet. Särskild behörighet har också den som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Urval och antagning

Antagning sker efter riktlinjer fastställda på Hälsö högskolan: <http://www.hhj.hj.se/doc.4199> respektive Högskolan för Lärande och kommunikation:

<http://www.hlk.hj.se/dokument/webb/hlk/forskarskola/studiehandbok> . De sökande värderas utifrån tidigare akademiska meriter, forskningsinriktning samt lämplighet för forskarutbildning och förmåga att framgångsrikt slutföra utbildningen inom normal studietid. Beslut om antagning vid HHJ tas av VD i samråd med ämnesföreträdare och meddelas Styrgruppen för Forskarskolan Hälsa och Vårld. Beslut om antagning vid HLK tas av forskningsnämnd och därefter av VD.

Tillgodoräknande

Doktorand, som vid annan högskoleenhet har godkänts i prov som ingår i forskarutbildning, har rätt att tillgodoräkna sig detta efter tillstyrkan av ämnesföreträdaren.

Tillgodoräknande av forskarutbildningskurser skall alltid baseras på en individuell prövning av kursens innehåll, omfattning, nivån på litteratur och examinationsformer samt kompetens hos examinator. Prövningen ska godkännas av huvudhandledaren i samråd med ämnesföreträdargruppen och dokumenteras på särskild blankett som återfinns på hemsidan för forskarskolan Hälsa och vårld: <http://www.hhj.hj.se/doc/4199> respektive hemsidan för Forskarskolan i Lärande och Kommunikation <http://www.hlk.hj.se/dokument/webb/hlk/forskarskola/studiehandbok>

Betyg och examination

Varje kurs avslutas med skriftligt eller muntligt prov alternativt kontinuerlig kunskapskontroll i samband med undervisningen. Avhandlingen och förekommande prov bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Betygsbestämmande lärare, examinatorer, för kurser inom forskarskolan Hälsa och vårld utses av forskarskolans styrgrupp (HHJ) och för kurser inom forskarskolan Lärande och kommunikation utses av Forskningsnämnden (HLK).

Filosofie doktorsexamen i Handikappvetenskap respektive Filosofie licentiatexamen i Handikappvetenskap är examensbenämningar på de utbildningar som omfattas i denna studieplan. För godkänd doktorsexamen respektive licentiatexamen fordras godkänt betyg dels på samtliga prov som ingår i utbildningen, dels på den vetenskapliga avhandlingen och försvaret av den.